Joi, 7 aprilie 2022

P9_TA(2022)0128

Situația din Afganistan, în special situația drepturilor femeilor

Rezoluția Parlamentului European din 7 aprilie 2022 referitoare la situația din Afganistan, în special situația drepturilor femeilor (2022/2571(RSP))

(2022/C 434/14)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale precedente referitoare la Afganistan,

— având în vedere comunicarea talibanilor din 7 septembrie 2021 privind crearea unui guvern interimar în Afganistan,

— având în vedere Rezoluția ONU 2626(2022) din 17 martie 2022 privind prelungirea mandatului Misiunii ONU de asistență din Afganistan,

— având în vedere declarația de presă a Consiliului de Securitate al ONU din 27 martie 2022 privind Afganistanul,

— având în vedere lista finaliștilor din 2021 ai Premiului Saharov pentru libertatea de gândire al Parlamentului European,

— având în vedere Zilele femeilor afgane, organizate la Parlamentul European în perioada 1-2 februarie 2022,

— având în vedere declarația din 23 martie 2022 a președintelui Delegației Parlamentului European pentru relațiile cu Afganistanul, referitoare la anunțul talibanilor de a extinde interdicția de a studia pentru studente dincolo de al șaselea an de studiu, precum și declarația Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR) din 23 martie 2022,

— având în vedere declarația VP/ÎR, făcută în numele Uniunii Europene la 28 martie 2022, prin care solicita redeschiderea imediată a școlilor secundare pentru fete,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului,

— având în vedere Convenția ONU privind statutul refugiaților din 1951,

— având în vedere Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor din 1979,

— având în vedere Pactul mondial al ONU pentru asigurarea unei migrații legale, desfășurate în condiții de siguranță și de ordine și Pactul mondial al ONU privind refugiații, care au urmat Declarației de la New York pentru refugiați și migranți, adoptate în unanimitate de Adunarea Generală a ONU la 19 septembrie 2016,

— având în vedere orientările tematice ale UE privind apărătorii drepturilor omului, promovarea și protecția drepturilor copilului și violența împotriva femeilor și fetelor și combaterea tuturor formelor de discriminare la adresa lor,

— având în vedere articolul 132 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât Ministerul Educației taliban a anunțat într-o declarație din 21 martie 2022 că „se angajează să respecte dreptul la educație al tuturor cetățenilor săi” și depune eforturi pentru a „elimina toate tipurile de discriminare”;

B. întrucât autoritățile de facto din Afganistan s-au angajat la 15 ianuarie 2022 să permită fetelor să se întoarcă pe băncile școlii la toate nivelurile după începerea noului an școlar, stabilită pentru a doua jumătate a lunii martie 2022;

C. întrucât fetele din Afganistan urmau să se întoarcă la școală începând de la 23 martie 2022; întrucât talibanii au extins pe termen nelimitat interdicția de a permite elevelor să frecventeze clasa a 7-a sau un nivel superior, până când vor putea decide care sunt uniformele cele mai potrivite pentru fete; întrucât, ca urmare, peste un milion de fete nu mai au acces la școala secundară, încălcând dreptul fundamental la educație al tuturor copiilor, consacrat în Declarația Universală a Drepturilor Omului;

D. întrucât Afganistanul ocupă ultimul loc în indicele mondial privind femeile, pacea și securitatea, devenind astfel țara cea mai periculoasă pentru femei; întrucât, potrivit Procedurilor speciale ale ONU, liderii talibani încearcă să elimine femeile și fetele din viața publică supunându-le sistematic la discriminări și violențe pe criterii de gen;

E. întrucât, de la preluarea țării la 15 august 2021, talibanii au închis Ministerul Afacerilor Femeilor și au reînființat fostul Minister al viciilor și virtuții; întrucât talibanii au abolit de facto toate legile aplicate anterior, inclusiv pe cele care protejau femeile, și au impus restricții severe asupra exercitării dreptului la întrunire pașnică, a libertății de exprimare și a dreptului femeilor la muncă, educație și asistență medicală; întrucât Comisia independentă pentru drepturile omului din Afganistan a fost închisă de la preluarea puterii de către talibani;

F. întrucât, în conformitate cu o nouă directivă, femeile afgane nu au dreptul să călătorească pe distanțe mai mari de 45 de mile (72 km) de acasă fără a fi însoțite o rudă apropiată de sex masculin; întrucât această directivă urmează unei directive publicate în noiembrie 2021, care interzice posturilor de televiziune să difuzeze programe în care apar actrițe;

G. întrucât protestele pașnice pentru drepturile femeilor în Afganistan sunt reprimate cu forța; întrucât apărători ai drepturilor omului au fost răpiți și nu s-a comunicat nicio informație cu privire la locul în care se află, în ciuda solicitărilor repetate de a-i elibera; întrucât cei care au fost eliberați din detenție continuă să se teamă pentru viața lor;

H. întrucât se raportează zilnic încălcări ale drepturilor omului, inclusiv arestări, detenții, răpiri, tortură, amenințări, extorcare, execuții extrajudiciare și atacuri împotriva apărătorilor drepturilor omului și a membrilor familiilor lor; întrucât în continuare nimeni nu este tras la răspundere pentru astfel de încălcări; întrucât apărătoarele drepturilor omului au fost afectate în mod deosebit; întrucât grupurile minoritare, cum ar fi comunitatea hazara, au fost vizate explicit;

I. întrucât sărăcia a determinat familiile afgane să aranjeze căsătorii și să colecteze dote pentru fiicele lor și întrucât s-a înregistrat o creștere de 500 % a numărului de căsătorii între copii în Afganistan de la introducerea interdicției de școlarizare pentru fete; întrucât, înainte de preluarea puterii de către talibani, 35 % dintre fete erau căsătorite înainte de 18 ani și 9 % înainte de 15 ani;

J. întrucât Afganistanul are una dintre cele mai ridicate rate ale mortalității infantile din lume, și mii de femei mor în fiecare an din cauze legate de sarcină, care ar putea fi prevenite cu ușurință; întrucât situația socioeconomică, care era deja precară înainte de preluarea puterii de către talibani, s-a deteriorat dramatic în timpul administrației de facto și ca urmare a impactului pandemiei de COVID-19, a secetelor grave și a unei ierni nemiloase;

K. întrucât criza umanitară din Afganistan este una dintre crizele din lume care se agravează cu cea mai mare rapiditate și care afectează în mod disproporționat femeile și fetele; întrucât aproape 100 % din gospodăriile afgane conduse de femei suferă de insecuritate alimentară; întrucât noile politici introduse de guvernul taliban au afectat în mare măsură capacitatea femeilor de a-și câștiga viața, împingându-le și mai mult în sărăcie, multe femei cap de familie fiind deosebit de grav afectate;

L. întrucât, potrivit raportului din martie 2022 al Organizației Internaționale pentru Migrație, peste 1,258 de milioane de afgani și-au părăsit țara în 2021, de două ori mai mulți decât în ultimii ani; întrucât, în același timp, numărul persoanelor strămutate intern care se întorc acasă s-a triplat, ajungând la un număr record de 3,06 milioane de returnări în 2021; întrucât, în întreaga regiune, aproape 5 milioane de afgani rămân strămutați în afara țării, dintre care 90 % sunt găzduiți în Pakistan și Iran;

Joi, 7 aprilie 2022

M. întrucât, potrivit Înaltului Comisar al ONU pentru Refugiați, 35 % dintre femei și fete au declarat că nu se simt în siguranță din cauza violenței de gen atunci când caută refugiu în țările vecine, Iran și Pakistan; întrucât aici doar 70 % dintre fete sunt înscrise la școală, comparativ cu 92 % dintre băieți;

N. întrucât UE și-a intensificat sprijinul pentru populație, lansând proiecte în valoare de peste 268,3 milioane EUR, care se axează pe menținerea educației, susținerea mijloacelor de subzistență și protejarea sănătății publice; întrucât aceste proiecte fac parte din pachetul total de sprijin al UE în valoare de 1 miliard EUR anunțat de Comisie în octombrie 2021, care include ajutor pentru refugiați, migranți și persoanele strămutate intern și susținerea apărătorilor drepturilor omului și a organizațiilor societății civile;

O. întrucât, potrivit organizației Reporteri fără Frontiere, 231 de entități media au fost închise în Afganistan, ceea ce reprezintă 40 % din totalul din țară; întrucât 80 % dintre cei 6 400 de jurnaliști care și-au pierdut locul de muncă sunt femei; întrucât au fost impuse restricții asupra mass-mediei locale și internaționale, cum ar fi BBC, și au fost jurnaliștii arestați, reținuți și bătuți;

P. întrucât sancțiunile împotriva entităților și persoanelor cu legături cu talibanii nu ar trebui să împiedice tranzacțiile financiare legate de asistența umanitară și furnizarea de servicii de bază de către organizațiile neguvernamentale (ONG-uri);

Q. întrucât, până la 15 august 2021, în fosta Republică Afganistan, femeile au reușit să ocupe funcții de nivel înalt, ca deputate în Parlament, ministre, judecătoare, guvernatoare, avocate și ambasadoare; întrucât forțele talibane au îndepărtat forțat funcționari guvernamentali care ocupau legitim aceste funcții și nu au inclus femei în noul guvern de facto nerecunoscut; întrucât aceste autorități de facto nu au o reprezentare incluzivă a societății diverse din Afganistan;

R. întrucât agențiile de informații au avertizat că Afganistanul nu trebuie să devină un adăpost pentru organizațiile teroriste;

1. este profund îngrijorat de criza umanitară și a drepturilor omului care s-a produs în Afganistan de la preluarea puterii de către talibani; își reiterează solidaritatea fermă și angajamentul față de poporul afgan; accentuează că drepturile și libertățile fundamentale de care s-a bucurat poporul afgan în ultimii 20 de ani trebuie păstrate;

2. regretă că situația femeilor și a fetelor din Afganistan s-a deteriorat constant de la preluarea puterii de către talibani; condamnă accentul constant pus de talibani pe eliminarea femeilor și fetelor din viața publică și pe negarea celor mai fundamentale drepturi ale acestora, inclusiv dreptul la educație, muncă, circulație și asistență medicală;

3. condamnă, în termenii cei mai categorici, decizia talibanilor de a amâna întoarcerea fetelor la școală după clasa a 6-a pe o perioadă nedeterminată, în pofida angajamentului lor anterior de a permite tuturor cetățenilor accesul la educație; solicită insistent talibanilor să-și anuleze deciziile și restricțiile care vizează special femeile și fetele și să redeschidă Ministerul Afacerilor Femeilor;

4. subliniază că accesul femeilor și fetelor la educație trebuie să constituie, în ceea ce privește UE și statele sale membre, o condiție esențială pentru orice angajament suplimentar față de autoritățile afgane de facto;

5. invită talibanii să-și respecte angajamentul de a asigura dreptul la educație pentru toți cetățenii afgani, inclusiv pentru femei și fete;

6. regretă reprimarea de către talibani a protestelor pașnice pentru drepturile femeilor în Afganistan; solicită eliberarea imediată a ofițerului de poliție Alia Azizi, arestată la Herat în octombrie 2021, precum și eliberarea tuturor celorlalte activiste pentru drepturile femeilor care sunt deținute, precum și încetarea intimidării și hărțuirii lor; solicită să se pună capăt hărțuirii, amenințărilor și atacurilor împotriva profesorilor și studenților;

7. invită autoritățile de facto să garanteze tuturor femeilor și fetelor drepturi depline și acces la servicii medicale pentru sănătatea reproductivă și sexuală în tot Afganistanul;

8. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la faptul că, de la preluarea țării de către talibani, femeile și fetele se confruntă cu un risc crescut de exploatare, inclusiv cu riscul de a fi traficate în scopul căsătoriei forțate, al exploatării sexuale și al muncii forțate; condamnă violența și discriminarea de gen;

9. invită autoritățile afgane de facto să formeze un guvern incluziv, care să implice femeile în procesul decizional de la toate nivelurile; insistă asupra necesității de a elabora o nouă strategie a UE pentru Afganistan, care să fie adaptată la situația femeilor și a fetelor, pentru a promova concret drepturile femeilor și participarea lor la viața publică;

10. reamintește că UE afișează o poziție fermă în ceea ce privește un eventual angajament politic față de talibani, poziție ghidată de criterii tematice de referință bazate pe principiile respectării drepturilor omului pentru toți și a statului de drept; este de părere că, de la 15 august 2021, s-a înregistrat doar o deteriorare a acestor criterii de referință, ceea ce nu poate justifica recunoașterea de facto a unui guvern taliban;

11. salută Rezoluția ONU 2626 (2022), adoptată la 17 martie 2022, care a prelungit mandatul Misiunii ONU de asistență din Afganistan; invită UE și statele sale membre să sprijine mandatul Reprezentantului Special al Secretarului General ale ONU pentru Afganistan, inclusiv în ceea ce privește colaborarea cu toți actorii și părțile interesate afgane relevante pentru a asigura redeschiderea fără întârziere a școlilor pentru toate elevele;

12. ia act de discuțiile de la Oslo din ianuarie 2022 dintre oficialii europeni și americani și o delegație talibană, precum și de recenta anulare de către SUA a discuțiilor de la Doha ca răspuns la decizia talibanilor de a nu redeschide școlile pentru fete; subliniază că orice alte discuții naționale cu talibanii trebuie să includă reprezentante ale femeilor afgane;

13. solicită UE și statelor sale membre să sprijine și să protejeze persoanele care fug din Afganistan; reiterează necesitatea de a garanta statutul femeilor avocate afgane, al liderelor societății civile, al artistelor, sportivelor și al altor persoane expuse riscurilor, în special al celor a căror viață este în pericol, cum ar fi persoanele LGBTQI+; își reiterează apelul pentru un program special de vize, pentru consolidarea mecanismelor de relocare și pentru o protecție garantată efectivă pentru refugiații afgani;

14. subliniază că este important fie abordată problema violenței de gen cu care se confruntă femeile și fetele afgane în țările-gazdă, în special în Iran și Pakistan, precum și să se garanteze că acestea frecventează școala, participă la piața muncii și au acces la servicii de sănătate, inclusiv la servicii de sănătate mintală; reamintește că refugiații și persoanele aflate în tranzit sunt deosebit de expuse riscului de a se confrunta cu violențe de gen; solicită, prin urmare, o finanțare mai mare pentru organizațiile umanitare și agențiile care desfășoară activități de protecție;

15. invită țările să pună capăt imediat returnării persoanelor către Afganistan sau către țări terțe de unde ar putea fi retrimise în Afganistan; cere să fie atent monitorizați resortisanții afgani care au fost deja returnați, mai ales copiii;

16. condamnă numărul din ce în ce mai mare de cazuri de ucidere, hărțuire și intimidare a minorităților etnice și religioase;

17. este profund îngrijorat de faptul că talibanii oferă din nou refugiu grupărilor teroriste; insistă asupra faptului că talibanii și autoritățile de facto din Afganistan trebuie să-și îndeplinească angajamentele de combatere a terorismului;

18. reamintește că a însărcinat Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) să-i facă să înțeleagă pe liderii Pakistanului că au o responsabilitate în ceea ce privește securitatea și stabilitatea în Afganistan și că trebuie să folosească influența pe care o au asupra talibanilor pentru a atinge aceste obiective, inclusiv pentru a garanta drepturile fundamentale ale femeilor și fetelor afgane;

19. reafirmă că UE trebuie să consolideze cooperarea cu țările din Asia Centrală și să le încurajeze să joace un rol util și concret în primirea refugiaților afgani; subliniază că această cooperare nu ar trebui să submineze apărarea de către UE a valorilor fundamentale și a statului de drept;

20. subliniază că eliberarea femeilor și a fetelor va fi imposibilă atât timp cât catastrofa umanitară continuă; invită insistent UE și statele sale membre să abordeze cauzele crizei umanitare actuale, depunând toate eforturile pentru a intensifica asistența umanitară, a urma o viziune care să integreze dimensiunea de gen, a restabili lichiditățile și a menține serviciile sociale de bază; solicită deblocarea activelor afgane și un sprijin financiar mai mare pentru programe precum asistența din partea Direcției Generale Parteneriate Internaționale (DG INTPA) din cadrul Comisiei, axată pe nevoile de bază și mijloacele de subzistență, și Fondul fiduciar pentru reconstrucția Afganistanului al Băncii Mondiale; subliniază că fondurile umanitare ar trebui direcționate printr-un sistem bancar funcțional și acordate ONG-urilor credibile și organizațiilor comunitare care își desfășoară activitatea în Afganistan, inclusiv organizațiilor locale ale femeilor, într-un mod flexibil;

21. ia act de restabilirea unei prezențe minime pe teren a Delegației UE la Kabul, pentru a coordona ajutorul umanitar și a monitoriza situația umanitară; afirmă clar că acest lucru nu constituie o recunoaștere a regimului taliban de către UE;

22. regretă că, la 31 martie 2022, donatorii internaționali, inclusiv UE și statele sale membre, s-au angajat să aloce doar 2,44 miliarde USD din apelul ONU la colectarea a 4,4 miliarde USD pentru planul său de răspuns umanitar pe 2022 pentru furnizarea de ajutor umanitar în Afganistan; invită insistent Comisia să aloce fonduri adecvate și specifice pentru programele și proiectele privind drepturile femeilor și pentru punerea în aplicare a acestora, ca parte a unui angajament cuprinzător și pe termen lung de susținere a drepturilor omului și a drepturilor femeilor în Afganistan;

23. insistă asupra faptului că trebuie garantat un acces umanitar neîngrădit pentru a se asigura că fondurile angajate ajung efectiv la persoanele afectate; încurajează UE și statele sale membre să revadă și să adapteze măsurile actuale în consecință; reamintește că ajutorul umanitar trebuie să fie neutru, imparțial, uman și independent și nu ar trebui să facă niciodată obiectul unei condiționalități; invită Consiliul, Comisia și SEAE să transmită în mod consecvent mesajul că furnizarea de asistență umanitară nu este condiționată de cele cinci criterii de referință ale Consiliului pentru colaborarea cu talibanii;

24. invită UE și statele sale membre, având în vedere evenimentul la nivel înalt al donatorilor organizat de ONU pentru sprijinirea răspunsului umanitar în Afganistan, care a avut loc la 31 martie 2022, să ia măsuri suplimentare pentru ca ajutorul umanitar să devină mai transparent și mai eficient; consideră, prin urmare, că este esențial să se asigure accesul la finanțarea umanitară prin intermediul unui sistem bancar funcțional, pentru a furniza fonduri ONG-urilor fiabile care lucrează în țară;

25. salută curajul fetelor și femeilor care participă la proteste; invită SEAE și Comisia să colaboreze cu autoritățile de facto din Afganistan pentru a afla locul în care se află activiștii pentru drepturile femeilor despre care se crede că au fost reținuți și care sunt dai dispăruți și să solicite eliberarea lor imediată și necondiționată; solicită talibanilor să pună capăt imediat acestor practici arbitrare extrajudiciare și să garanteze libertatea de întrunire pașnică și de exprimare;

26. invită UE și statele sale membre să-și crească sprijinul acordat activiștilor pentru drepturile femeilor din Afganistan și să aplice integral Orientările UE privind apărătorii drepturilor omului, inclusiv prin asigurarea tragerii la răspundere pentru încălcări, prin acțiuni publice și private de informare în cazuri individuale;

27. solicită ca noul Raportor special al ONU privind situația drepturilor omului în Afganistan să beneficieze de fonduri, expertiză și sprijin diplomatic suficient pentru a-și îndeplini mandatul; invită Consiliul ONU pentru Drepturile Omului să înființeze o comisie de anchetă internațională independentă, cu un mandat multianual și resurse adecvate pentru a documenta, raporta și colecta dovezi privind încălcările, inclusiv încălcările drepturilor femeilor;

28. salută lansarea Forumului liderelor afgane; invită Comisia și SEAE să faciliteze organizarea primei Conferințe internaționale a femeilor afgane, pentru ca vocile lor să fie auzite în Afganistan și la nivel internațional, să reconstruiască rețelele de femei și să susțină activitatea Forumului liderelor afgane într-un mod mai incluziv; susține înființarea Universității afgane online în exil, cu sprijin financiar din partea UE;

29. invită parlamentarii afgani, foștii funcționari guvernamentali și activiștii societății civile, în special finaliștii Premiului Saharov pentru libertatea de gândire din 2021, să colaboreze activ cu Delegația Parlamentului European pentru relațiile cu Afganistanul, cu comisiile relevante și cu alte organisme, pentru a se asigura că politica UE de sprijinire a Afganistanului răspunde nevoilor poporului afgan;

30. sprijină apelurile societății civile afgane, în special ale participanților la Zilele femeilor afgane din Parlamentul European, de a trage la răspundere autoritățile afgane de facto pentru crimele anterioare și de a nu uita atrocitățile pe care le-au comis;

31. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înalt Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, membrilor Adunării Naționale afgane, Consiliului pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite și biroului politic al talibanilor de la Doha.